

Nr 203.

Av herr **Andersson** i Dunker m. fl., om medgivande av rätt för
*Kungl. Maj:t att bevilja dispens från tillämpningen
av gällande arbetarskyddslagstiftning.*

Sveriges ekonomiska läge är som känt bekymmersamt. Vår reserv av främmande valuta är för liten för att medge import i den omfattning som är önskvärd, och inom landet motsvarar tillgången på varor icke efterfrågan. För att skapa balans i båda dessa avseenden är det nödvändigt att öka produktionen. I det s. k. långtidsprogrammet för vårt ekonomiska liv, som regeringen överlämnat till Marshallorganisationen i Paris, förutses också en mycket betydande produktionsökning på skilda områden av näringslivet under de närmaste åren.

För att denna produktionsökning skall kunna bli verklighet kräves det ökade arbetsinsatser av hela vårt folk. Säkert är man inom olika folkgrupper starkt medveten om detta, och man kan icke betvivla att det finns en god vilja hos alla att härvidlag göra sitt bästa. I syfte att åstadkomma den av alla som önskvärd ansedda produktionsökningen skulle man kunna ifrågasätta om icke en uppmjukning av de i lag stadgade arbetstidsbegränsningarna temporärt kunde äga rum. Den lagstadgade arbetstiden inom skilda arbetsområden är en social vinning av mycket stor betydelse för alla anställda, både arbetare och tjänstemän, och det kan ju inte ens sättas i fråga någon återgång till äldre tiders förhållanden, allra helst som arbetstidens förkortning medfört en bättre hushållning med de anställdas hälsa och krafter, vilket i sin tur lett till ökning av produktiviteten. Trots arbetstidsbegränsningen eller rättare sagt tack vare densamma har produktionen kunnat ökas fastän arbetstiden minskats.

Nu befinna vi oss emellertid i ett extraordinärt läge, som kräver särskilda åtgärder för att övervinna svårigheterna. Det behövs en anspänning av alla krafter för att så snabbt som möjligt komma ur krisen, och den säkraste vägen här går över ökad produktion. Det torde vara svårt att uppnå den önskvärda produktionsökningen på kortast möjliga tid utan att åtminstone för vissa områden av näringslivet tillämpa något längre arbetstid än den i lag medgivna. Visserligen föreligger väl i allmänhet möjlighet att använda övertidsarbete, men dessa möjligheter äro också begränsade. En utväg är att tillfälligt, exempelvis för ett år, upphäva lagen om arbetstidens begränsning jämte de lagar, som reglera arbetstiden inom olika spe-

cialområden. Denna utväg anse vi oss emellertid icke kunna förorda, ty därigenom skulle de anställda, låt så vara tillfälligt, bli berövade det rättskydd för sin arbetskraft gent emot arbetsgivarna, som lagen ger. Även om det knappast torde finnas anledning ifrågasätta, att de anställdas arbetskraft skulle komma att otillbörligt utnyttjas, vilja vi dock icke taga konsekvenserna av ett upphävande av arbetstidslagarna.

En annan utväg vore däremot att riksdagen gäve bemyndigande åt Kungl. Maj:t att medgiva generell dispens från arbetstidslagarnas tillämpning på de produktionsområden där detta må finnas önskvärt och lämpligt. Det kommer då att ligga i Kungl. Maj:ts hand att avgöra, om det allmännas intressen kräva att längre arbetstid bör tillämpas på något eller några områden. Vi förutsätta att innan Kungl. Maj:t fattar beslut i dessa ärenden arbetsgivarnas och de anställdas organisationer fått tillfälle att behandla frågan och framföra sina synpunkter och eventuellt även träffat överenskommelse sinsemellan.

Ett sådant bemyndigande från riksdagens sida till Kungl. Maj:t torde böra få form av lag, och för att ärendet skall kunna avgöras redan av innevarande års riksdag bör det ankomma på vederbörande utskott att formulera den lagtext, som erfordras. Det nämnda bemyndigandet bör gälla endast för ett år.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte medge Kungl. Maj:t rätt att bevilja dispens från tillämpningen av gällande arbetstidslagstiftning under ett år i den omfattning som må anses önskvärd och lämplig, samt

att vederbörande utskott måtte uppgöra förslag till den författningstext som för detta ändamål blir erforderlig.

Stockholm den 22 januari 1949.

Harald Andersson
i Dunker.

Rob. L. Jansson
i Aspeboda.

J. Onsjö.

David Boman
i Stafsund.

Sam. B. Norup.